

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Ivo Pospíšila a soudců Petra Pospíšila a Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupený JUDr. Alexandrem Királyem, Ph.D., advokátem sídlem Poštovní 1794/17, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 1292/25, Praha, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 1. 2025, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 5. 2025, č. j. 18 Ad 16/2025-10,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Alexandrovi Királymu, Ph.D., advokátovi sídlem Poštovní 1794/17, Ostrava, **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 12 270 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Ustanovený zástupce žalobce **se v y z ý v á**, aby ve lhůtě 10 dnů od doručení tohoto rozsudku sdělil soudu číslo bankovního účtu, na nějž má být přiznaná částka zaslána.
- V. Žalobce **je p o v i n e n z a p l a t i t** státu na účet Nejvyššího správního soudu náhradu nákladů řízení ve výši 3 681 Kč do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V projednávané věci se Nejvyšší správní soud zabýval problematikou včasnosti žaloby podané proti rozhodnutí žalované.

[2] Usnesením specifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku Krajský soud v Ostravě odmítl pro opožděnost žalobu, již žalobce brojil proti označenému rozhodnutí žalované. Ta jí zamítla žalobcovy námitky a potvrdila rozhodnutí žalované ze dne 15. 10. 2024, č. j. X, o odnětí invalidního důchodu žalobci od 22. 11. 2024. V odůvodnění krajský soud uvedl, že dle otisku razítka na žalobě ji žalobce podal u krajského soudu osobně dne 20. 5. 2025. Napadené rozhodnutí o námitkách však dle doručenký datové zprávy převzal již dne 15. 1. 2025. Žalobu tudíž podal až po marném uplynutí zákonem stanovené dvouměsíční lhůty.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobce („stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu včasnou kasační stížnost. Navrhl, aby je Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Uvedl, že krajský soud chybně určil datum, kdy mu žalovaná doručila rozhodnutí o námitkách. Datum 15. 1. 2025 se neshoduje s faktickým doručením napadeného rozhodnutí. Zpráva, kterou mu žalovaná v tento den doručila, obsahovala posudek o invaliditě č. j. LPS/2024/3188-NR-STC_CSSZ, na jehož základě bylo rozhodnutí vydáno. Samotné rozhodnutí žalované však stěžovatel obdržel až dne 20. 2. 2025 poté, co telefonicky kontaktoval úředníky žalované a Okresní správy sociálního zabezpečení Nový Jičín s požadavkem na zaslání rozhodnutí. Lhůtu k podání žaloby, která tak správně trvala až do 20. 4. 2025, stěžovatel dodržel, neboť dne 14. 4. 2025 podal správní žalobu u Okresního soudu v Novém Jičíně. Dne 5. 5. 2025 pak obdržel usnesení č. j. 13 C 123/2025 - 3, kterým okresní soud řízení o žalobě zastavil a zároveň poučil stěžovatele o zachování dne podání žaloby, podá-li žalobu u správního soudu do jednoho měsíce od právní moci usnesení o zastavení řízení.

III. Vyjádření žalované

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že rozhodnutí o námitkách stěžovateli doručila do datové schránky dne 15. 1. 2025. Na konci tohoto rozhodnutí jej poučila o možnosti podat proti němu do dvou měsíců od doručení žalobu u soudu příslušného dle § 7 odst. 1, 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). Dvouměsíční lhůta k podání žaloby uplynula dnem 17. 3. 2025. Na závěru o její opožděnosti tak nemůže nic změnit ani její podání u nepřislušného soudu dne 14. 4. 2025. Usnesení okresního soudu o zastavení řízení nemůže prodloužit lhůtu, která již předtím marně uplynula. Žalovaná navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV. Další podání účastníků řízení

[6] *Stěžovatel* v doplnění kasační stížnosti konstatoval, že žalovaná by měla prokázat, jaký dokument mu doručila dne 15. 1. 2025 a jaký dne 20. 2. 2025. V případě doručení napadeného rozhodnutí dne 20. 2. 2025 by byla žaloba, s přihlédnutím k řízení vedenému před Okresním soudem v Novém Jičíně, podána včas.

[7] V reakci na doplnění kasační stížnosti *žalovaná* sdělila, že napadené rozhodnutí stěžovateli dodala do jeho datové schránky dne 15. 1. 2025. Ve stejný den bylo rozhodnutí i doručeno. K tomuto sdělení žalovaná soudu předložila podklady z elektronické části správního spisu (viz níže).

pokračování

[8] Posléze *žalovaná* v podání ze dne 4. 12. 2025 k výzvě soudu upřesnila, že posudek ze dne 13. 1. 2025, č. j. LPS/2024/3188-NR-STC_CSSZ, vypracovaný v řízení o námitkách, byl stěžovateli zaslán do jeho datové schránky dne 14. 1. 2025. Následujícího dne (15. 1. 2025) *žalovaná* vydala rozhodnutí o námitkách, které téhož dne vypravila a dodala do datové schránky stěžovatele pod číslem ID zprávy 1465202515. Podle doručenky se stěžovatel ještě týž den přihlásil do datové schránky a datová zpráva s napadeným rozhodnutím tak byla doručena. Není tedy pravdivé tvrzení stěžovatele, že mu rozhodnutí tohoto dne nebylo doručeno. Doručenka datové zprávy ID 1482963025 ze dne 20. 2. 2025, kterou žalobce připojil ke kasační stížnosti, ovšem také patří k napadenému rozhodnutí. Žalobce totiž dne 19. 2. 2025 telefonoval na Call centrum důchodového pojištění při ústředí *žalované* s tím, že by chtěl podat opravný prostředek k soudu, avšak neobdržel napadené rozhodnutí. Operátorka dne 20. 2. 2025 e-mailem informovala příslušné oddělení *žalované* o žádosti stěžovatele o zaslání napadeného rozhodnutí do datové schránky. Na základě této žádosti *žalovaná* napadené rozhodnutí stěžovateli dne 20. 2. 2025 znovu zaslala.

V. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] V daném případě se jedná o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaná samosoudkyně. Protože Nejvyšší správní soud dospěl k závěru o splnění základních podmínek řízení o kasační stížnosti, dále se v souladu s § 104a odst. 1 „s. ř. s.“, zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná, tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se tak může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) ve věci je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Zároveň však platí, že NSS není v rámci hodnocení přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. V rámci posouzení přijatelnosti také z povahy věci není místo pro plnohodnotný věcný přezkum napadeného rozhodnutí, tudíž se v uvedené souvislosti NSS omezuje na případy zjevných pochybení krajského soudu.

[11] Stěžovatel v kasační stížnosti k její přijatelnosti nic konkrétního netvrdil, avšak plausibilním způsobem namítl, že krajský soud se dopustil závažného pochybení při stanovení data doručení napadeného rozhodnutí *žalované* stěžovateli, na základě čehož posléze dospěl k závěru o opožděnosti žaloby. Jelikož s ohledem na uvedené nelze *prima facie* vyloučit, že se krajský soud dopustil nesprávného právního posouzení ohledně práva stěžovatele na přístup k soudu, což by následně mohlo mít zásadní dopad do jeho hmotněprávního postavení, přijal Nejvyšší správní soud stěžovatelovu kasační stížnost k meritornímu přezkumu. Kasační stížnost je tedy přijatelná.

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal usnesení krajského soudu v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti, včetně důvodů, ke kterým je povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Shledal, že kasační stížnost **není důvodná**.

[13] Jak plyne z § 72 odst. 1 s. ř. s., *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou*. Zmeškání lhůty pro podání žaloby přitom podle odstavce 4 téhož paragrafu *nelze prominout*. Jestliže však soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení (§ 72 odst. 3 s. ř. s.).

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti brojí proti závěru krajského soudu, že rozhodnutí žalované o námitkách mu bylo doručeno dne 15. 1. 2025. Tvrdí, že k doručení došlo až dne 20. 2. 2025, přičemž v dvouměsíční lhůtě od tohoto data doručení podal žalobu proti rozhodnutí žalované u Okresního soudu v Novém Jičíně a žalobu ke krajskému soudu poté podal do jednoho měsíce od právní moci usnesení okresního soudu o zastavení řízení, tedy včas.

[15] Nejvyšší správní soud k argumentaci stěžovatele v první řadě uvádí, že soudní řád správní v § 72 odst. 3 obsahuje možnost zachování žalobní lhůty v situaci, kdy je žaloba nesprávně podána k civilnímu soudu. Jak kasační soud ověřil ze spisu Okresního soudu v Novém Jičíně sp. zn. 13 C 123/2025, stěžovatel skutečně dne 14. 4. 2025 u tohoto okresního soudu osobně podal žalobu proti rozhodnutí žalované o námitkách (na tom nicého nemění skutečnost, že formálně žaloba směřovala proti rozhodnutí ze dne 15. 10. 2024, č. j. X, vydanému žalovanou v prvním stupni správního řízení). Usnesení okresního soudu o zastavení řízení ze dne 25. 4. 2025, č. j. 13 C 123/2025 - 3, obsahující též řádné poučení o možnosti podat správní žalobu ke krajskému soudu a o účincích s tím spojených, pak bylo stěžovateli doručeno dne 5. 5. 2025 a nabylo právní moci dne 21. 5. 2025. Žalobu proti rozhodnutí žalované o námitkách (opět formálně směřující vůči rozhodnutí žalované vydanému v prvním stupni správního řízení) posléze stěžovatel osobně podal u Krajského soudu v Ostravě dne 20. 5. 2025. Lze tudíž dovodit, že se naplnila dispozice § 72 odst. 3 s. ř. s. Stěžovatel podal u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení, protože platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení, tedy dnem 14. 4. 2025.

[16] Z hlediska určení dne, kdy nastaly účinky podání žaloby, je tudíž nerozhodný jinak formálně-logicky správný závěr krajského soudu (jemuž nebyla informace o řízení před okresním soudem známa), že stěžovatel „doručil žalobu krajskému soudu až dne 20. 5. 2025“ (viz bod 9 napadeného usnesení). Tato okolnost, a tedy skutečnost, že právě k tomuto dni krajský soud hodnotil otázku uplynutí lhůty k podání žaloby, však sama o sobě nepostačuje k závěru o zrušení napadeného usnesení krajského soudu. Postupuje-li totiž žalobce v souladu s poučením civilního soudu, nemusí to bez dalšího znamenat, že je správní žaloba podána včas. Včasnost takové žaloby je zachována pouze tehdy, pokud i u civilního soudu byla žaloba podána v rámci žalobní lhůty podle § 72 odst. 1 s. ř. s. Soudy

pokračování

v občanském soudním řízení nejsou oprávněny posuzovat včasnost správní žaloby. Proto ze samotného faktu, že bylo občanskoprávní řízení zastaveno podle § 104b o. s. ř. a žalobce byl poučen o možnosti podání žaloby ve správním soudnictví, nelze dovozovat, že byla dodržena včasnost žaloby dle § 72 odst. 1 s. ř. s. (srov. např. rozsudek NSS ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65).

[17] Jinak řečeno, je nezbytné posoudit, zda žalobce dodržel zákonnou lhůtu, pokud žalobu proti rozhodnutí žalované podal dne 14. 4. 2025. I v tomto ohledu tak zůstává klíčovou okolností určení dne doručení napadeného rozhodnutí žalované stěžovateli.

[18] Krajský soud na základě doručanky datové zprávy, kterou si vyžádal od žalované, shledal, že napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 15. 1. 2025. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožnil.

[19] Stěžovatel k této problematice tvrdil, že rozhodnutí žalované mu bylo doručeno až dne 20. 2. 2025, dne 15. 1. 2025 mu byl doručen pouze posudek o invaliditě. Za tímto účelem ke kasační stížnosti přiložil doručanky datových zpráv ze dne 15. 1. 2025 (ID zprávy: 1465202515) a 20. 2. 2025 (ID zprávy: 1482963025). Těmito doručenkami Nejvyšší správní soud neprováděl dokazování, neboť jim formálně i materiálně odpovídající doručanky datových zpráv se nacházely ve správním spisu, který si vyžádal od žalované. Na základě podkladů nacházejících se ve správním spisu kasační soud shledal, že tvrzení stěžovatele se nezakládají na pravdě.

[20] Nejvyšší správní soud v první řadě z doručanky datové zprávy (ID zprávy 1464521104) zjistil, že posudek o invaliditě ze dne 13. 1. 2025, č. j. LPS/2024/3188-NR-STC_CSSZ, byl stěžovateli doručen přihlášením do jeho datové schránky již dne 14. 1. 2025 v 14:31 hod., tedy nikoli dne 15. 1. 2025, jak tvrdil stěžovatel. Jak pak plyne z doručanky datové zprávy ID: 1465202515, žalobou napadené rozhodnutí žalované bylo stěžovateli skutečně doručeno přihlášením do jeho datové schránky dne 15. 1. 2025 v 20:18:41 hod. V předmětu této datové zprávy bylo uvedeno číslo jednací napadeného rozhodnutí. V předloženém správním spisu se dále nachází detail odeslané datové zprávy ID: 1465202515 ze dne 15. 1. 2025, jehož příloha je označena: „X_ze_dne_15. 1. 2025.pdf (276,21 kB)“. Tento detail odeslané datové zprávy žalovaná doložila i v elektronické verzi a kasační soud ověřil, že skutečně obsahuje napadené rozhodnutí žalované. Doručení rozhodnutí žalované stěžovateli dne 15. 1. 2025 má tudíž Nejvyšší správní soud na základě popsanych zjištění za prokázané. Na tomto závěru ničeho nemění skutečnost, že žalovaná stěžovateli toto rozhodnutí k jeho telefonické žádosti zaslala podruhé dne 20. 2. 2025. Detail odeslané datové zprávy ID: 1482963025 přitom obsahuje totožnou přílohu „X_ze_dne_15. 1. 2025.pdf (276,21 kB)“ jako odeslaná datová zpráva ID: 1465202515 ze dne 15. 1. 2025.

[21] Nejvyšší správní soud se poté, co jednak potvrdil závěr krajského soudu o datu doručení rozhodnutí žalovaného stěžovateli (15. 1. 2025), jednak korigoval jeho závěr o datu podání žaloby (14. 4. 2025), zabýval otázkou, zda žaloba byla podána po uplynutí zákonem stanovené lhůty. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak bylo, neboť lhůta k podání žaloby proti rozhodnutí žalované marně uplynula dnem 17. 3. 2025 (pondělí; § 40, § 72 odst. 1, 3 s. ř. s.). Vzhledem k tomu krajský soud postupoval správně, pokud žalobu odmítl pro opožděnost dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

VI. Závěr a náklady řízení

[22] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost není opodstatněná. Proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. podle úspěchu ve věci. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[24] Usnesením ze dne 24. 10. 2025, č. j. 1 Ads 118/2025 - 45, Nejvyšší správní soud ustanovil advokáta JUDr. Alexandra Királyho, Ph.D., zástupcem stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému zástupci náleží za zastupování stěžovatele odměna a náhrada hotových výdajů, které dle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí stát. Tyto náklady soud stanovil podle § 35 odst. 2 s. ř. s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Konkrétně se jednalo o dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění kasační stížnosti ze dne 10. 11. 2025) ve výši 2 x 4 620 Kč a dva režijní paušály ve výši 2 x 450 Kč [§ 7, § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu], tedy celkem 10 140 Kč. Protože ustanovený advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 2 130 Kč, odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkem tedy stát z účtu Nejvyššího správního soudu ustanovenému zástupci stěžovatele vyplatí částku 12 270 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. V této souvislosti soud dotyčného advokáta současně vyzval ke sdělení čísla bankovního účtu, na nějž mu má být přiznaná částka zaslána.

[25] Jelikož stěžovatel nebyl úspěšný, a zároveň byl od soudních poplatků osvobozen pouze v rozsahu 70 %, je povinen nahradit státu jím placené náklady řízení, a to právě v rozsahu, ve kterém nebyl osvobozen od soudních poplatků (§ 60 odst. 4 ve spojení s § 120 s. ř. s.; viz rozsudky NSS ze dne 11. 11. 2021, č. j. 9 As 50/2020-43, bod 26; a ze dne 11. 8. 2022, č. j. 8 As 140/2020-60, bod 33; či usnesení ze dne 27. 9. 2024, č. j. 2 Ads 383/2023-85, bod 26). Náhradu tak tvoří 30 % z částky vyplacené ustanovenému zástupci, tj. 3 681 Kč. Stěžovatel je povinen tuto částku uhradit na účet Nejvyššího správního soudu č. 19-46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno, pod závazným variabilním symbolem 1010211825, ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Nebude-li uložena platební povinnost splněna včas, bude tuto pohledávku vymáhat celní úřad (§ 60 odst. 9 věta druhá s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. ledna 2026

Ivo Pospíšil
předseda senátu